

Vikersund, 06.11.2013

Kulturdepartementet
postboks 8030 Dep

0030 OSLO

Arkivsnr.	Arkivkode	Avd/Sek/Saksb	Tlf. etat	Deres ref.	Deres dato
13/2898	C60	KUL/KUL/EMH	32 78 94 20		06.11.2013

SVAR - HØRING - FORSLAG TIL FORSKRIFT OM KVALIFIKASJONSKRAV FOR PERSONALE I FOLKEBIBLIOTEK

De nye lovendringene av 17. juni 2013 i Lov om folkebibliotek viser at den reviderte bibliotekloven har som mål å styrke formidlingen av kunnskap og kultur. Den nye formålsparagrafen understreker bibliotekenes ansvar for et bredt og godt sammensatt tilbud til befolkningen. Bibliotekene vil fremdeles ha fysiske samlinger, men brukerne skal også ha tilgang til et større utvalg digitale tjenester. Bibliotekarene må derfor ha kunnskap om samlinger, dvs. kunne velge, beskrive, lagre, gjenfinne og formidle, og de må kunne finne og vurdere hva som er relevant innenfor et stort utvalg av nettbaserte kilder.

Forskriften slår fast at biblioteksjefen «er den faglige og administrative leder for kommunens samlede folkebibliotekvirksomhet. I fagutdanningen for bibliotekarer inngår derfor følgende komponenter:

- Kunnskapsorganisering og gjenfinning
- Kultur, litteratur og kunnskapsformidling
- Administrasjon og ledelse

§2 Kvalifikasjonskrav

Lovteksten slik den nå foreligger, sikrer at det kan opprettholdes et relevant kunnskapskrav, men vi ser ikke at dette blir fulgt opp i utkastet til forskrift om kompetanse. I utkastet åpnes det for tre helt forskjellige kvalifikasjonskrav:

1. Biblioteksjef med minst 120 studiepoeng (to studieår) bibliotekspesifikke fag i en 3-årig bachelorutdanning.
2. Biblioteksjef med en fritt valgt bachelorutdanning supplert med 60 studiepoeng (ett studieår) bibliotekspesifikke fag.
3. Biblioteksjef med en fritt valgt bachelorutdanning supplert med 3 års praktisk erfaring i bibliotek.

Kommentar:

Det første kravet er identisk med 1985-lovens kompetansekrav til biblioteksjef.

Det andre betyr en halvering av kravet til bibliotekspesifikk utdanning. Det stilles ikke krav om at utdanning fra et annet fagområde har relevans i stillingen.

Det tredje har ingen krav om bibliotekspesifikk utdanning, og krav om erfaring i bibliotek er ikke definert nærmere, og dermed heller ikke kombinert med noen form for organisert opplæring i bibliotekfagets teori og metoder. Vi vil fraråde på det sterkeste å bygge opp kompetanse gjennom «slik gjør vi det her hos oss praksis». Det forutsettes også teoretisk utdanning innen fagfeltene listet opp ovenfor. I et samfunn der det allmenne utdanningsnivået stiger, er det viktig at biblioteksjefen har bibliotekfaglig kompetanse på høyde med brukerne som en del av sin lederutdanning. Et justert kompetansekrav etter dagens utdanningsnivå ville da være at biblioteksjefer i dag skal ha mastergrad i bibliotekspesifikke krav.

Konklusjon:

Slik vi ser det, vil forslaget bidra til en sterk reduksjon av kravet om bibliotekspesifikk kompetanse. Vi mener at kompetansekravet fra 1985 om 120 studiepoeng bibliotekspesifikke fag fortsatt bør være et absolutt minimumskrav. Dette for å sikre at vi også i framtida får gode ledere med bibliotekfaglig forståelse.

§3 Dispensasjonsadgang

Dagens ordning gir dispensasjon for kommuner som ikke får søkere med fagutdanning til biblioteksjefjobben. Ordningen har hatt størst betydning for små kommuner som ikke har fått kvalifiserte søkere, mye på grunn av små stillingsstørrelser. Ordningen foreslås videreført slik at det nå kan gis fast dispensasjon for den som ansettes uten krav om et obligatorisk opplæringsprogram.

Kommentar og konklusjon:

Endringer i kommunestrukturen kan etter hvert gi dagens småkommuner et bedre grunnlag for bærekraftige biblioteksjefstillinger. Dette vil imidlertid ta tid, og det vil fortsatt være slik at befolkningen i de minste kommunene ikke får en tilfredsstillende faglig betjening. Det er selvfølgelig kommunene som må ta ansvar for opplæring av sine ansatte, men det er likevel beklagelig at Nasjonalbiblioteket ikke får noen rolle i å koordinere et relevant undervisningstilbud for denne gruppen.

§4Særlig unntaksadgang

Departementet vil videreføre bestemmelsen om at kommuner med bred bibliotekfaglig kompetanse kan ansette biblioteksjef uten fagutdanning. Det foreslås imidlertid følgende endringer:

- Biblioteket må ha minst fem ansatte som oppfyller kvalifikasjonskravene.
- Kommunen behøver ikke lenger søke Nasjonalbiblioteket om godkjenning. (*)

Kommentar og konklusjon:

Denne unntaksordningen har til nå vært forbeholdt større bykommuner, og Nasjonalbiblioteket har hatt hjemmel til å foreta en vurdering på et bredt grunnlag. I det nye forslaget om minst fem ansatte som allerede oppfyller kvalifikasjonskravene, er det uklart om det her menes stillinger eller årsverk.

MODUM KOMMUNE

Dette må klarlegges i forskriften.

Forslaget om at biblioteket må ha minst fem ansatte som oppfyller kvalifikasjonskravene er fornuftig i den hensikt å rekruttere gode ledere til bibliotekene. Imidlertid vil endringen om at kommunen ikke lenger behøver å søke Nasjonalbiblioteket om godkjenning, bidra til en ytterligere svekking av lovbestemmelsen om fagutdannet biblioteksjef i kommunene hvis forslaget om svakere kvalifikasjonskrav også blir stående. For å hindre dette, bør bestemmelsen utformes slik:

Større kommuner med minst fem årsverk med bibliotekfaglig kompetanse, kan ansette biblioteksjef uten bibliotekfaglig kompetanse. Med bred bibliotekfaglig kompetanse menes her bibliotek som har kompetanse innenfor hele feltet av bibliotekrelevante fag. Nasjonalbiblioteket skal vurdere slik kompetanse, og kunne gi slik dispensasjon.

Sammenfattende vurdering:

Forarbeidene til folkebibliotekloven åpner for en viss fleksibilitet når det gjelder kompetansekravene. Stortingets lovrevisjon er imidlertid enstemmig – den nye bibliotekloven er ambisiøs og fremtidsrettet. Kravet om at kommunene skal ha fagutdannet biblioteksjef er derfor opprettholdt. Det utkastet til forskrifter som nå foreligger, bryter med Folkebiblioteklovens intensjon og krav.

Vennlig hilsen

Elin Mariboe Hovde
Biblioteksjef
Modum bibliotek

Med hilsen

Postadresse:

Postboks 38
N-3371 Vikersund

Telefon:

32 78 93 00

Telefax:

Rådmannskontoret 32 78 93 01
Kommunekassa 32 78 93 21
Undervisningskontoret 32 78 93 41

Helse-/sosialkontoret 32 78 93 51
Teknisk etat 32 78 94 01
Kulturkontoret 32 78 94 21

Bankgiro: 2270.07.61413
Bankgiro skatt: 7855 05 06237
Org.nr.: 970 491 589

E-mail: postmottak@modum.kommune.no